

เลี้ยงปลาอย่างไรให้ได้ เทคนิคการเลี้ยงปลาแบบพื้นบ้าน

กองโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ (กคพ.)

อาจารย์สิทธิพล เหล่าสิงลา
สมาคมพัฒนาอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง/สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน

เลี้ยงปลาอย่างไรให้โต เทคนิคการเลี้ยงปลาแบบพื้นบ้าน

จากการสำรวจเกษตรกรส่วนใหญ่พบว่าปัญหาของการเลี้ยงปลาคือ

ปล่อยปลาแล้ว แล้วปลาเหลือน้อย ปลาไม่โต

สรุปสาเหตุที่แท้จริง คือ

- เกษตรกรปล่อยปลาขนาดเล็กเกินไป
- เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ตากบ่อ กำจัดศัตรูปลา
- เกษตรกรปล่อยปลาจำนวนมากเกินไป
- เกษตรกรไม่ค่อยให้อาหารปลา

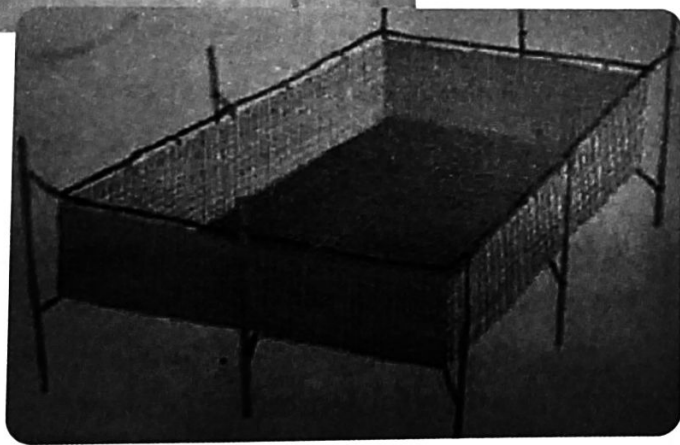
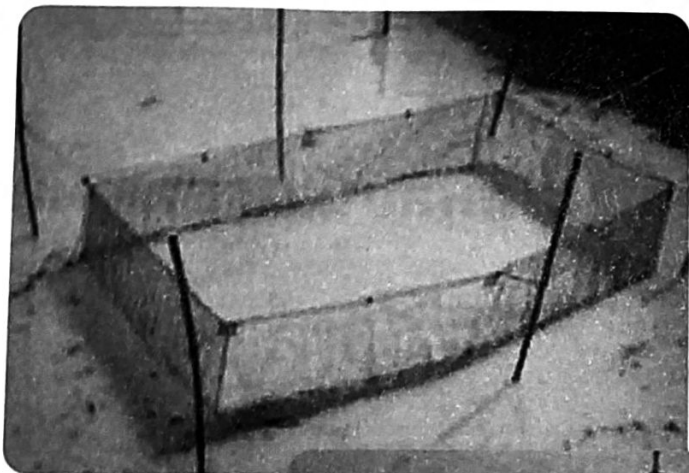
ประโยชน์ของการอนุบาลลูกปลาในกระชัง

- ป้องกันลูกปลาจากศัตรูปลา
- ช่วยทำให้ลูกปลาโตเร็ว แข็งแรง
- ช่วยลดระยะเวลาในการเลี้ยงให้สั้นลง
- อัตราการตายลดลง การเจริญเติบโตดี - ช่วยเพิ่มผลผลิต
- ช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจในการเลี้ยงปลา

การอนุบาลลูกปลาก่อนปล่อย

เป็นทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกรที่ไม่สามารถเตรียมบ่อตามหลักวิชาการได้ เช่น ไม่สามารถสูบน้ำและตากบ่อได้ การอนุบาลที่ดีและเหมาะสมคือการอนุบาลลูกปลาในกระชัง

ขนาดของกระชังที่ แนะนำ มี 2 ขนาด

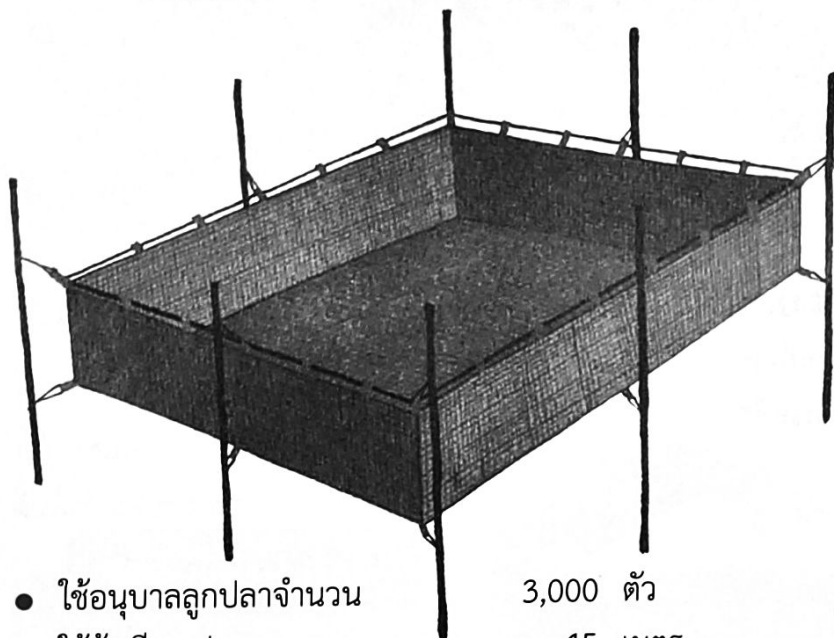
1. ขนาดกระชัง $1.8 \times 3 \times 0.90$ เมตร
จำนวนลูกปลาที่ปล่อย 1,000 ตัว สำหรับขนาดของบ่อ 1 - 2 งาน
2. ขนาดกระชัง $4.5 \times 5 \times 0.90$ เมตร
จำนวนลูกปลาที่ปล่อย 3,000 ตัว สำหรับขนาดของบ่อ 3 - 4 งาน

ข้อควรปฏิบัติในการกางกระชัง

1. หลักระชังต้องเอียงออก
2. เสากะชังต้องยาวกว่าระดับน้ำสูงสุด
3. กระชังต้องตั้ง และกันกระชังต้องไม่ติดกับพื้นบ่อ
4. เงื่อนที่ผูกหูกะชังต้องเลื่อนขึ้นหรือลงได้
5. กระชังต้องจมน้ำ 2 ส่วน และพ่นน้ำประมาณ 1 ส่วน
6. ก้อนหินที่ผูกเชือกต้องไม่ใหญ่มากและคม
7. ต้องคอยตรวจดูกระชังไม่ให้เกิดการอุดตัน

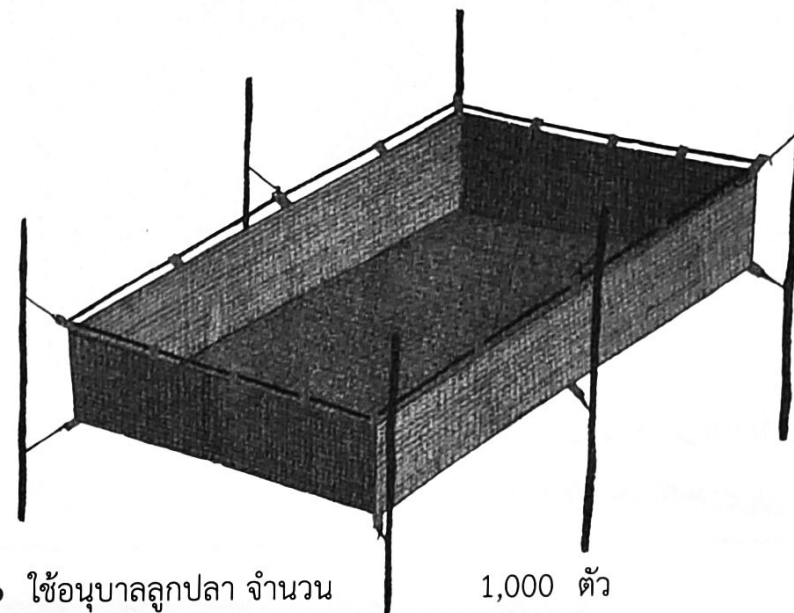
กระชังที่โครงการฯ แนะนำมี 2 ขนาด

ขนาดกว้าง 4 เมตร ครึ่ง ยาว 5 เมตร

- ใช้อวนบาลลูกปลาจำนวน 3,000 ตัว
- ใช้ผ้าเชียว ประมาณ 45 เมตร
- เหมาะสำหรับบ่อขนาด 1,200-1,600 ตารางเมตร (3 งาน-4 งาน)
- ต้นทุนที่ใช้ในการอนุบาลลูกปลา ประมาณ 1,100 บาท
(รวมค่าอาหาร ค่าลูกปลา ค่ากระชัง)

ขนาดกว้าง 1.80 เมตร ยาว 3 เมตร

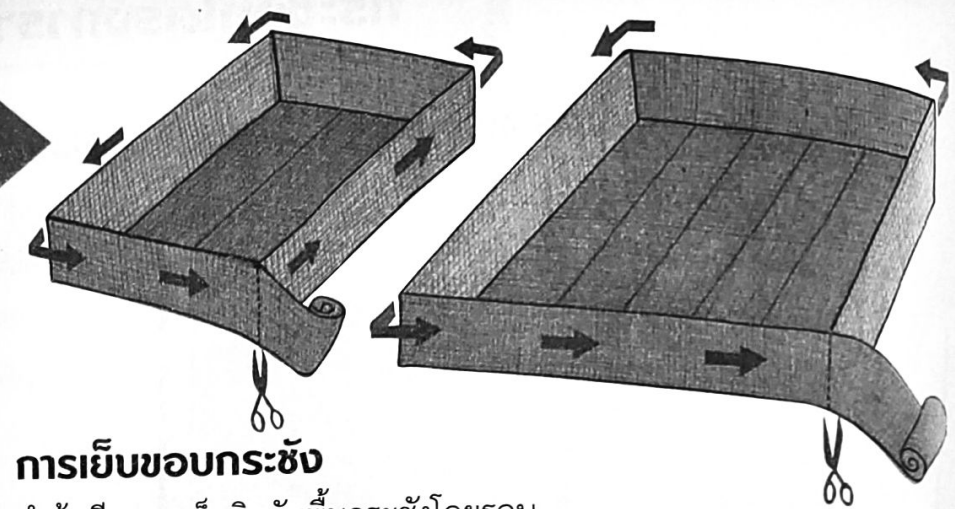
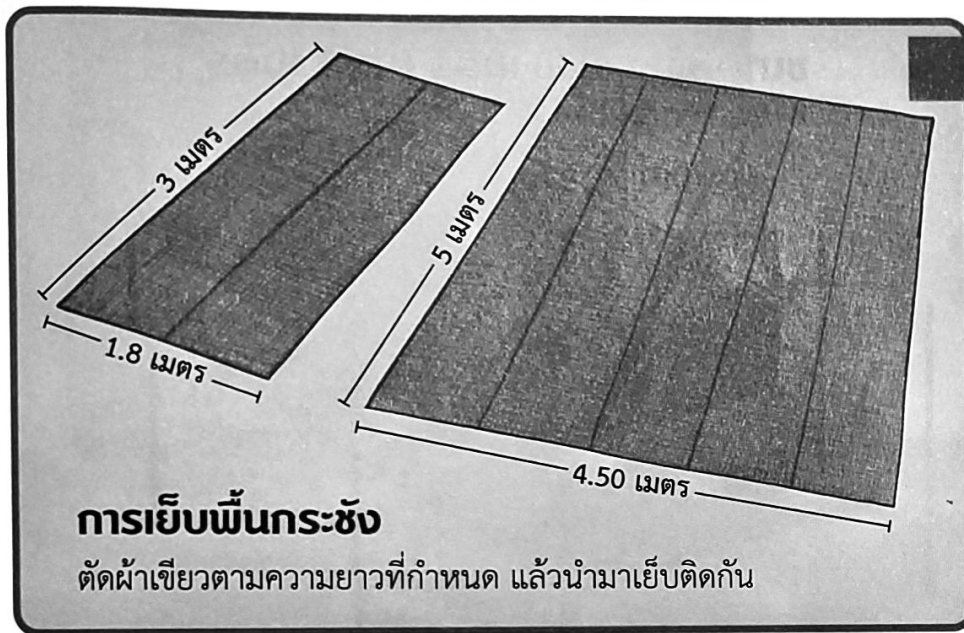
- ใช้อวนบาลลูกปลา จำนวน 1,000 ตัว
- ใช้ผ้าเชียว ประมาณ 16 เมตร
- เหมาะสำหรับ บ่อขนาด 400-800 ตารางเมตร (1 งาน-2 งาน)
- ต้นทุนที่ใช้ในการอนุบาลลูกปลา ประมาณ 400 บาท
(รวมค่าอาหาร ค่าลูกปลา ค่ากระชัง)

ข้อควรระวัง

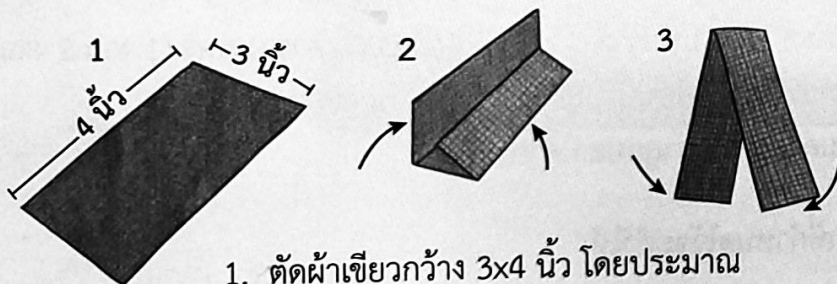
- ถ้าอนุบาลลูกปลาเกินอัตราที่กำหนดไว้จะทำให้
- ปลาโตช้า
 - โอกาสเป็นโรคมีมาก
 - ปลาเกิดความเครียด

หมายเหตุ : 1 ไร่ = 4 งาน = 1,600 ตารางเมตร

วิธีเย็บกระชัง

วิธีเย็บหูกระชัง

1. ตัดผ้าเขียวกว้าง 3x4 นิ้ว โดยประมาณ
2. พับสามส่วนเข้าหากัน (ตามรูป)
3. เย็บแล้ว พับครึ่งจะได้หูกระชัง

ตัดผ้าเขียวขนาด 3x4 นิ้ว
เย็บประกอบบริเวณหูของกระชัง
รองเฉพาะหูที่ใช้เชือกผูกยึดกับหลักไม้ไผ่
ทั้งหูขอบบนและหูขอบล่าง เพื่อความทนทาน

คำแนะนำเกี่ยวกับการซื้อลูกปลา

ซื้อลูกปลาจากที่ไหนดีที่สุด

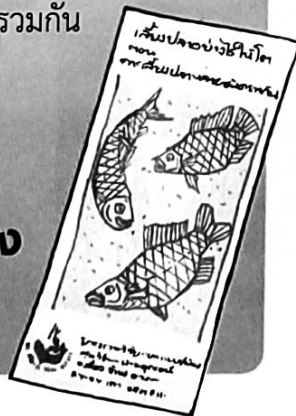

ควรซื้อที่ฟาร์มใกล้บ้าน หรือศูนย์วิจัยฯ ประมงโดยตรง เพราะมีสิทธิ์เลือกลูกปลาที่แข็งแรงและชนิดของปลาตามที่ต้องการ

เลี้ยงชนิดไหนดี

ควรเลือกเลี้ยงปลาที่กินอาหารซึ่งมีอยู่แล้วในบ่อของท่าน หรือเลือกปลาที่กินอาหาร ซึ่งท่านสามารถหาอาหารนั้น มาให้ปลากินได้ และควรเลี้ยงปลาหลายชนิดรวมกัน แต่ไม่ควรเลี้ยงปลากินพืช รวมกับปลากินเนื้อ สนใจรายละเอียดติดต่อที่...

**สำนักงานประมงจังหวัด
หรือ ศูนย์วิจัยฯ ประมง ทุกแห่ง**

วิธีเลือกลูกปลา

ลูกปลาที่ดีต้องได้พักในบ่อซีเมนต์ อย่างน้อย 1-2 วัน ซึ่งสังเกตได้จากขี้ปลา ที่ก้นบ่อ และต้องไม่มีการให้อาหารปลา ซึ่งท้องปลาจะแฟบ จะทำให้ลูกปลา ไม่ค่อยตาย ในเวลาเคลื่อนย้าย

ลูกปลาจากบ่อ

- เลือกลูกปลาที่สมบูรณ์หัวไม่โต
- ไม่ค่อยเป็นโรค ไม่มีจุดขาวและแดง บริเวณตัวและครีบ
- ลักษณะครีบสมบูรณ์ ไม่ฉีกขาด

ลูกปลาที่บรรจุถุงแล้ว

- น้ำในถุงสะอาดไม่มีขี้ปลา
- ถุงอัดแน่น ไม่รั่ว หรืออ่อนยุบ
- ไม่ควรซื้อที่บรรจุมากกว่า 4 ชั่วโมง
- ลูกปลาควรมีลักษณะเหมือนกัน และขนาดใกล้เคียงกัน

การขนย้ายลูกปลา

ถุงที่บรรจุอย่างดี ลูกปลาจะอยู่ได้นานถึง 12 ชั่วโมง แต่ยิ่งอยู่ในถุงนานเท่าไรลูกปลาก็จะเครียดมากเท่านั้น และอ่อนแอลงอาจตายได้ ควรทำ ดังนี้

- ขนย้ายให้ถึงบ่อโดยเร็วที่สุด
- ไม่ควรให้ถูกแดด หรือร้อนจัด
- ควรมีผ้าหรือกระสอบชุ่มน้ำคลุม

อาหารของลูกปลาในกระชัง

ชนิดของอาหาร

รำอ่อน (รำละเอียด) **หรือ** รำอ่อน (รำละเอียด)
หัวอาหารเปิดกำลังไข่
หัวอาหารหมูเล็กผง
(หมูน้ำหนักต่ำกว่า
30 กิโลกรัม)

ข้อควรระวัง

- ควรเลือกใช้อย่างใดอย่างหนึ่ง ระหว่างหัวอาหารเปิดกำลังไข่หรือหัวอาหารหมูเล็กผงไม่ควรใช้ผสมกัน
- หัวอาหารทั้งสองชนิด สามารถซื้อมาเก็บไว้ที่ละมากๆ ได้ แต่รำอ่อนไม่ควรซื้อมาเก็บไว้นานเกิน 1 สัปดาห์เพราะจะทำให้เสียคุณค่าทางอาหาร

อัตราส่วนของอาหาร

หัวอาหารทั้งสองชนิด ใช้อัตราส่วนผสมเหมือนกันคือ

- หัวอาหารเปิดกำลังไข่ หรือหัวอาหารหมูเล็กผง 2 กิโลกรัม
- รำอ่อน (รำละเอียด) 1 กิโลกรัม

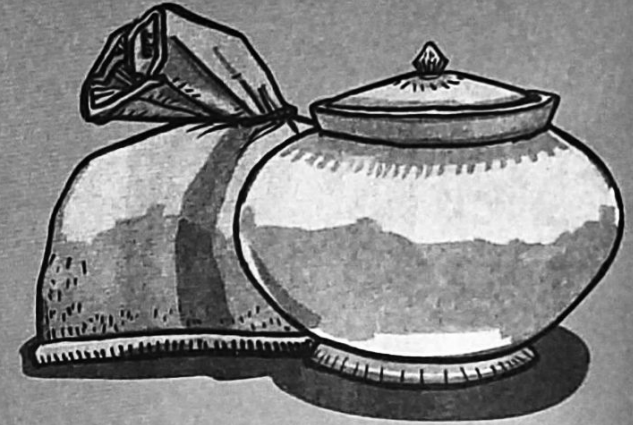
การผสมอาหาร

ผสมหัวอาหาร (หัวอาหารเปิดกำลังไข่หรือหัวอาหารหมูเล็กผง) กับรำอ่อน คลุกเคล้าให้เข้ากันอย่างดี เลือกกากขึ้นใหญ่ๆ หรือสิ่งที่เป็นก้อน เป็นเม็ดออก เพราะลูกปลากินไม่ได้ อาจจะติดคอ

จะต้องผสมอาหารตามอัตราส่วนที่กำหนด

การเก็บรักษา

ควรเก็บไว้ในภาชนะที่อากาศถ่ายเทได้สะดวก และไม่ขึ้น เช่น กระสอบ โอ่งไม่ควรเก็บไว้ในถุงพลาสติกเพราะจะทำให้อาหารขึ้นรา เสียคุณค่าทางอาหาร

คำเตือน

ถ้าไม่ให้อาหารตามอัตราส่วนและปริมาณที่กำหนด ลูกปลาจะขาดอาหารโตช้า และไม่แข็งแรง

ปริมาณอาหารที่ต้องให้ในแต่ละวัน สำหรับลูกปลาจำนวน 1,000 ตัว

(การให้อาหารควรตรงเวลาทั้งเช้าและเย็น)

สัปดาห์ที่ 1

เช้า 1 กระจบอง
เย็น 1 กระจบอง

จำนวนเงินที่ใช้ในสัปดาห์
9 บาท

สัปดาห์ที่ 2

เช้า 1 กระจบอง
เย็น 1 กระจบอง

จำนวนเงินที่ใช้ในสัปดาห์
18 บาท

สัปดาห์ที่ 3

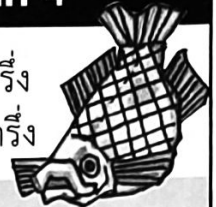
เช้า 1 กระจบอง
เย็น 1 กระจบอง

จำนวนเงินที่ใช้ในสัปดาห์
18 บาท

สัปดาห์ที่ 4

เช้า 1 กระจบองครึ่ง
เย็น 1 กระจบองครึ่ง

เริ่มให้อาหารเสริม

จำนวนเงินที่ใช้ในสัปดาห์
25 บาท

สัปดาห์ที่ 5

เช้า 1 กระจบองครึ่ง
เย็น 1 กระจบองครึ่ง

เริ่มปรับสภาพน้ำในบ่อ

จำนวนเงินที่ใช้ในสัปดาห์
25 บาท

สัปดาห์ที่ 6

เช้า 1 กระจบองครึ่ง
เย็น 1 กระจบองครึ่ง

จำนวนเงินที่ใช้ในสัปดาห์
25 บาท

สัปดาห์ที่ 7

เช้า 2 กระจบอง
เย็น 2 กระจบอง

จำนวนเงินที่ใช้ในสัปดาห์
30 บาท

สัปดาห์ที่ 8

เช้า 2 กระจบอง
เย็น 2 กระจบอง

จำนวนเงินที่ใช้ในสัปดาห์
30 บาท

ปริมาณอาหารที่ต้องให้ในแต่ละวัน สำหรับลูกปลาจำนวน 3,000 ตัว

(การให้อาหารควรตรงเวลาทั้งเช้าและเย็น)

สัปดาห์ที่ 1

เช้า 1 กระป๋อง
เย็น 1 กระป๋อง

จำนวนเงินที่ใช้ในสัปดาห์
18 บาท

สัปดาห์ที่ 2

เช้า 2 กระป๋อง
เย็น 2 กระป๋อง

จำนวนเงินที่ใช้ในสัปดาห์
30 บาท

สัปดาห์ที่ 3

เช้า 3 กระป๋อง
เย็น 3 กระป๋อง

จำนวนเงินที่ใช้ในสัปดาห์
45 บาท

สัปดาห์ที่ 4

เช้า 4 กระป๋อง
เย็น 4 กระป๋อง

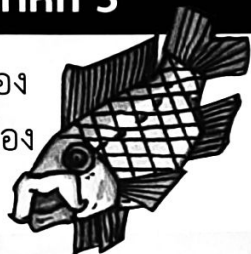

เริ่มให้อาหารเสริม

จำนวนเงินที่ใช้ในสัปดาห์
60 บาท

สัปดาห์ที่ 5

เช้า 5 กระป๋อง
เย็น 4 กระป๋อง

เริ่มปรับสภาพน้ำในบ่อ

จำนวนเงินที่ใช้ในสัปดาห์
70 บาท

สัปดาห์ที่ 6

เช้า 5 กระป๋อง
เย็น 5 กระป๋อง

จำนวนเงินที่ใช้ในสัปดาห์
75 บาท

สัปดาห์ที่ 7

เช้า 6 กระป๋อง
เย็น 5 กระป๋อง

จำนวนเงินที่ใช้ในสัปดาห์
84 บาท

สัปดาห์ที่ 8

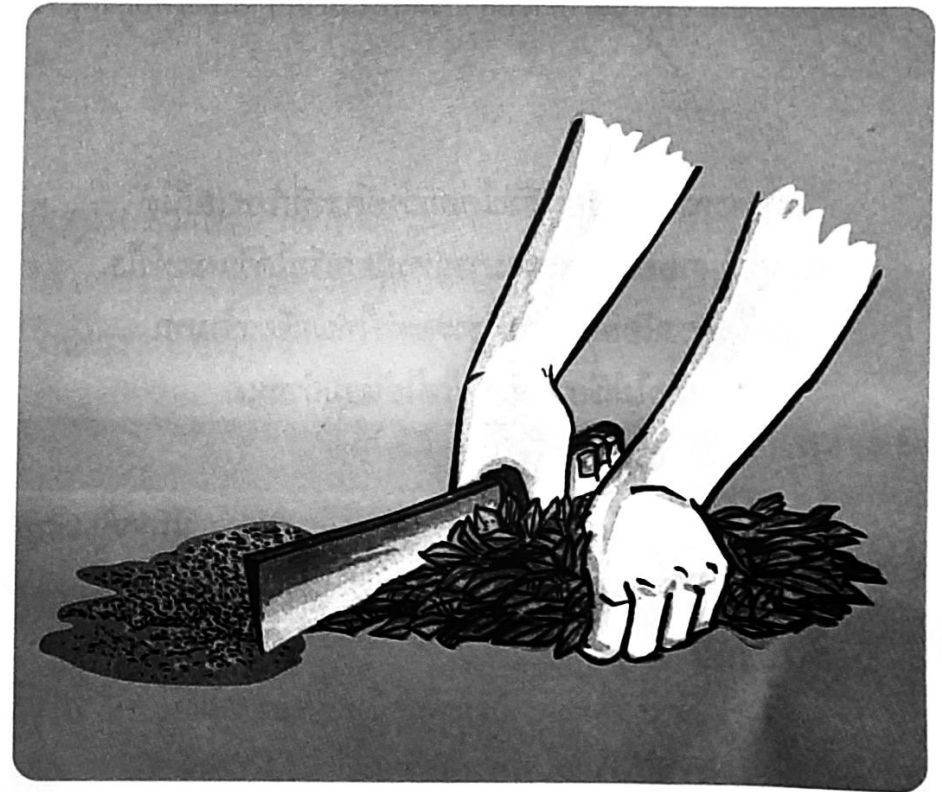
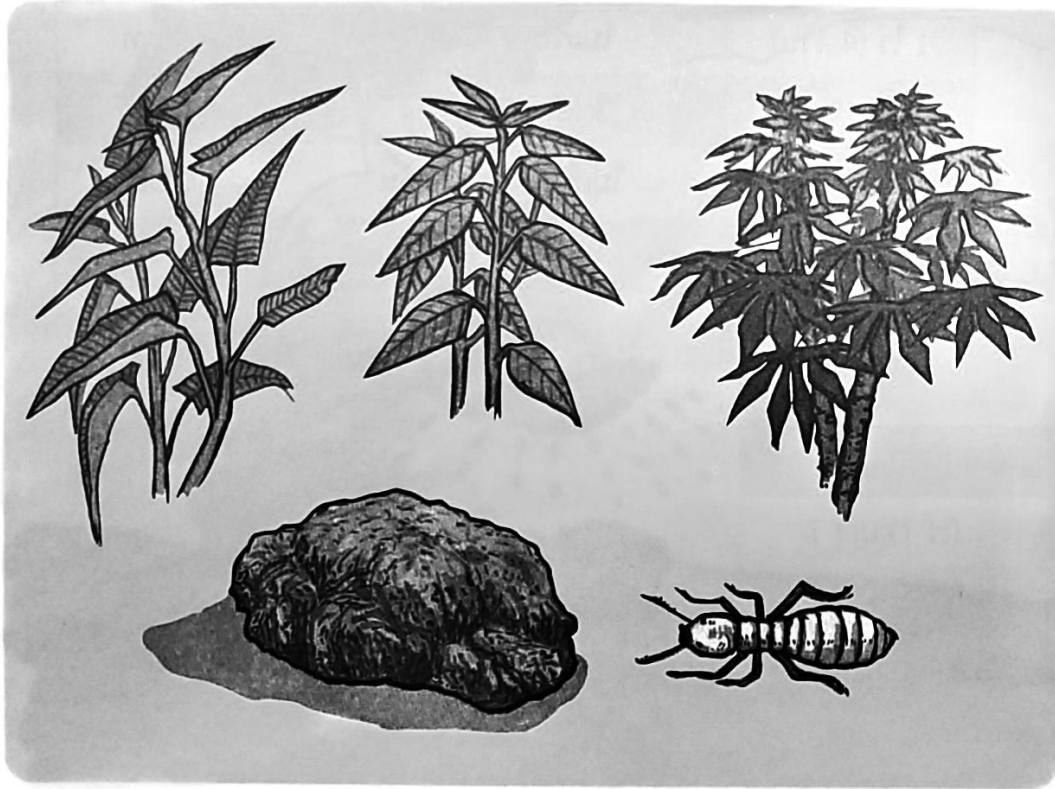
เช้า 6 กระป๋อง
เย็น 6 กระป๋อง

จำนวนเงินที่ใช้ในสัปดาห์
90 บาท

การให้อาหารเสริม

สัปดาห์ที่ 4 ควรเริ่มให้อาหารเสริมแก่ลูกปลา ซึ่งอาหารเสริมที่เหมาะสมกับลูกปลาที่มีอายุขนาดนี้ คือ ผักบุง ต้นยาง ใบมันสำปะหลัง ปลวก (ปลวกไม่ควรให้ทั้งหัว เพราะจะทำให้พื้นกระชังขาดได้)

ข้อควรระวัง

1. ควรให้อาหารเสริมหลังจากลูกปลากินอาหารผสมหมด ถ้าให้ก่อน ลูกปลาจะกินอาหารเสริมจนอิ่ม แล้วจะไม่กินอาหารผสมซึ่งมีคุณค่าทางอาหารสูงกว่า
2. ควรให้จำนวนพอดี สังเกตจากลูกปลากินหมด แล้วจึงให้ใหม่ ถ้าให้มากเกินไปส่วนที่เหลือจะเน่าอาจจะทำให้น้ำในกระชังเสียได้

การทำน้ำเขียว

น้ำเขียวเป็นน้ำที่ดีที่สุดสำหรับการเลี้ยงปลา เพราะในน้ำเขียวจะมีแพลงก์ตอน หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า ชีโคลน้ำ ซึ่งเป็นอาหารธรรมชาติที่ดีที่สุดของปลา หากมีอาหารปลาประเภทนี้มากๆ จะทำให้ปลาโตเร็ว

เกษตรกรจะใส่ปุ๋ยยูเรียน้อยกว่าอัตราที่กำหนดก็ได้ ขึ้นอยู่กับเกษตรกร จะสามารถหาปุ๋ยยูเรียได้วันละเท่าไร แต่ไม่ควรน้อยเกินไปเพราะจะทำให้ให้น้ำเขียวช้ามาก หรือไม่เขียวเลย ถ้าใส่ได้ตามกำหนด น้ำจะเขียวปลาก็จะโตเร็ว

วิธีทำน้ำเขียว

1. หาน้ำเขียวจากบ่ออื่นมาเทใส่ในบ่อของเราก่อน ทำในวันแรกเท่านั้น เพื่อเป็นเชื้อ
2. ใส่มูลวัว มูลควายที่ตากแห้งแล้วลงในบ่อ
3. ละลายปุ๋ยยูเรียในน้ำก่อน แล้วจึงใส่ลงในบ่อ (ถ้าไม่ละลายน้ำ ปลาจะกินยูเรีย จะทำให้ปลาตายได้)

ตารางปริมาณการใส่ปุ๋ยยูเรีย

ขนาดของบ่อ	ปริมาณปุ๋ยยูเรียที่ใส่ต่อวัน	จำนวนเงิน
1 ไร่ (4 งาน)	ไม่เกิน 1 กิโลกรัม	5 บาท
3 งาน	ไม่เกิน 7 ชีดครึ่ง	3.75
2 งาน	ไม่เกิน ครึ่งกิโลกรัม	2.50
1 งาน	ไม่เกิน 2 ชีดครึ่ง	1.25

พ่อใหญ่ครับ...
แล้วจะใส่มูลไก่กับปุ๋ยยูเรีย
มากน้อยเท่าไร...?

การใส่มูลไก่กับปุ๋ยยูเรียควรใส่สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง
ครั้งละเท่าไรก็ได้ แต่รวมกันแล้วควรเท่ากับจำนวน
ในตารางข้างล่างนี้

ขนาดของบ่อ	จำนวนมูลไก่ที่ใส่ต่อสัปดาห์	ปริมาณปุ๋ยยูเรียต่อสัปดาห์
4 งาน (1 ไร่)	50 กิโลกรัม	6 กิโลกรัมครึ่ง
3 งาน	35 กิโลกรัม	5 กิโลกรัม
2 งาน	25 กิโลกรัม	3 กิโลกรัม
1 งาน	12 กิโลกรัม	1 กิโลกรัม

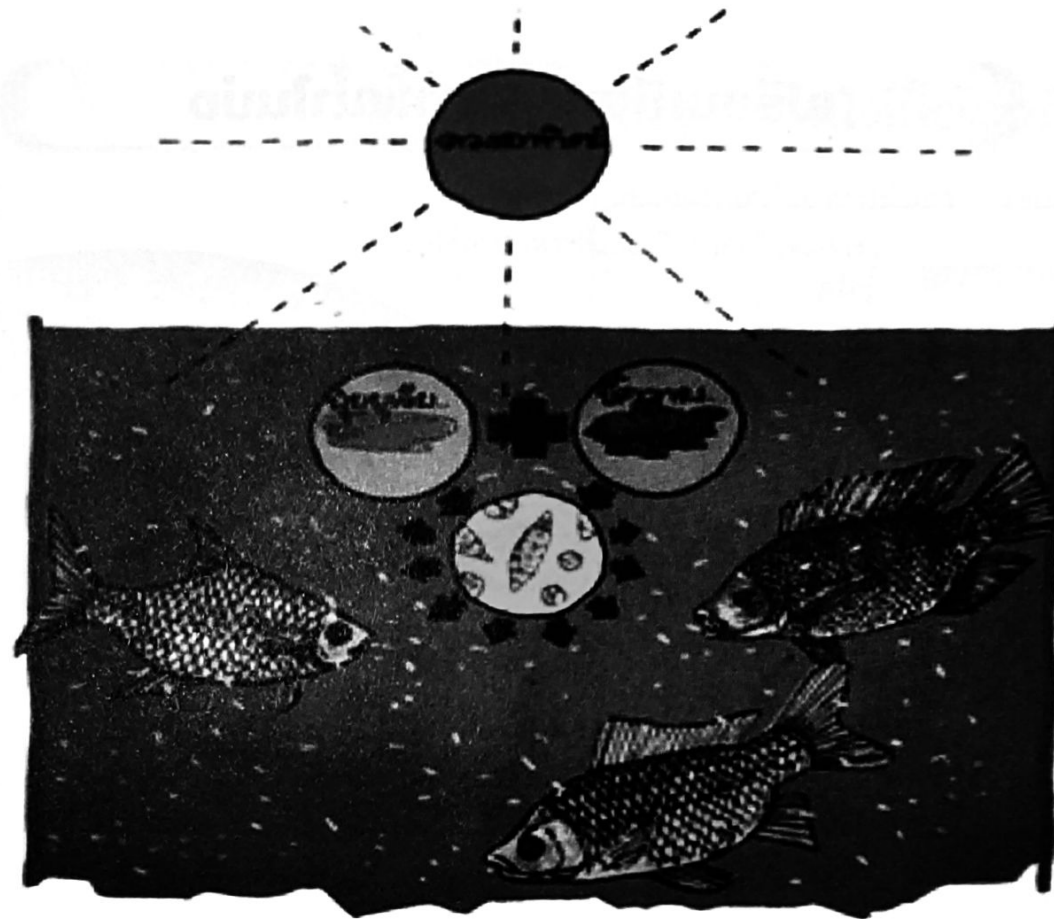
ข้อควรระวัง

1. ถ้าใส่ยูเรียต้องใส่มูลวัว มูลควายด้วย ถ้าใส่อย่างเดียวอย่างหนึ่งน้ำจะเขียวช้ำมาก
2. ปุ๋ยยูเรียต้องละลายน้ำก่อนใส่ และไม่ควรใส่เกิน 1 ก.ก. ต่อบ่อขนาด 1 ไร่ ต่อ 1 วัน ถ้าเกินจะทำให้ปลาตาย
3. ต้องใส่ยูเรียและมูลวัว มูลควายทุกวัน จนกว่าปลาจะโตตามที่ท่านต้องการ ถ้าหยุดใส่ซีไคลน้ำจะหยุดเกิด น้ำจะค่อยๆ หายเขียว ปลาก็จะไม่มีอาหารธรรมชาติกิน
4. น้ำในบ่อจะต้องไม่ไหลออกจากบ่อ ในระยะที่ใส่ปุ๋ยยูเรียและมูลวัว มูลควาย
5. บ่อที่มีน้ำขุ่นมาก ถ้าทำตามวิธีนี้แล้วน้ำยังไม่เขียวติดต่อบ่อดูแล
เจ้าหน้าที่ประมง หรือหน่วยงานที่ท่านไปรับสื่อ

* การทำน้ำเขียวนั้นทำได้หลายแบบ เช่น ใช้มูลเป็ด มูลไก่ มูลหมู หรือใช้ปุ๋ยใส่ลงไปบ่อบ่อ ถ้าเกษตรกรสนใจติดต่อ
รับคำแนะนำเพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่ประมง หรือ
หน่วยงานที่ท่านไปรับสื่อ

*ไม่ควรให้มีพืชน้ำเช่น
บัว จอก แหน ปิดผิวน้ำ
เพราะแสงแดดจะส่องลงไป
ไม่ถึงก้นบ่อ อาหารของ
ซีโคลน้ำจะไม่เกิดขึ้น

ทำไมน้ำจึงเขียวเมื่อใส่ยูเรียและมูลวัว มูลควาย

เมื่อเราใส่ยูเรียและมูลวัว มูลควายลงไปใบบ่อ เวลาที่มีแสงแดด มูลวัว มูลควายและยูเรียจะเกิดอากาศ 2 ชนิดรวมตัวเข้าด้วยกัน เป็นอาหารของซีโคลน้ำ (แพลงก์ตอน) ซีโคลน้ำจะเจริญเติบโตและมีจำนวนมากขึ้นๆ น้ำก็จะเขียวขึ้นเพราะซีโคลน้ำมีสีเขียว

นอกจากจะเป็นอาหารธรรมชาติที่มีคุณค่าทางอาหารซีโคลน้ำยังช่วยให้สภาพแวดล้อมของปลาดีขึ้น ปลาไม่หายใจมากเกินไป น้ำไม่ขุ่นพลาสติกขึ้น ทำให้โอกาสเป็นโรคน้อย ปลาเติบโตได้ดี

เปรียบเทียบคุณภาพน้ำในบ่อ

1

น้ำใส
ไม่มีอาหาร

2

น้ำขุ่น
ไม่มีอาหาร

3

น้ำเขียวขุ่น
มีอาหารเล็กน้อย

4

น้ำเขียวอ่อน
มีอาหารพอสมควร

5

น้ำเขียว
มีอาหารปานกลาง

6

น้ำเขียวเข้ม
มีอาหารมากแต่ใช้ทุน
ในการทำสูง

ประโยชน์ของน้ำเขียว

มีอาหารธรรมชาติ ปลาโตไว
ใช้ทุนน้อย ปลาไม่ค่อยเป็นโรค

อาหารปลา ที่ทำให้ ปลาโต

คนจะเจริญเติบโตได้ก็ต้องกินอาหาร

เด็กจะเติบโตแข็งแรง ถ้ากินอาหารดีและมากพอปลาก็เช่นกัน
ถ้าได้กินอาหารดีและเพียงพอก็ยิ่งจะโตเร็ว

แต่ในบ่อเลี้ยงมีอาหารปลาไม่เพียงพอที่ปลาจะ
หากินเองแล้วโต จึงต้องให้อาหารปลา

ท่านคงรู้อย่างแล้วว่า...ปลากิน ปลวก รำ ใบพืช
หลายอย่าง และอื่นๆ อีก แต่

ท่านรู้หรือเปล่าว่า อาหารชนิดใดทำให้ปลาโต

อาหารที่ปลาชอบและทำให้ปลาโตดี คืออาหารที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ หรือที่เรียกว่า
ชีโคลน้ำ ถ้ามีชีโคลน้ำมากจะทำให้น้ำมีสีเขียว การทำน้ำให้เขียวนั้นเป็นการสร้างอาหาร
ธรรมชาติให้ปลาเลี้ยงที่ประหยัดที่สุด วิธีนี้เหมาะต่อการเลี้ยงปลานิล ไน นวลจันทร์ ปลาจีน

ถ้าท่านสนใจรายละเอียดในการทำน้ำเขียวติดต่อสอบถามเจ้าหน้าที่ประมง
ของสำนักงานประมงจังหวัด หรือศูนย์วิจัยฯ ประมง ทุกแห่ง

ถ้าท่านไม่สามารถทำน้ำเขียวได้

การทำน้ำเขียว นอกจากเป็นอาหารปลาแล้ว ยังมีประโยชน์อื่นอีก แต่เกษตรกร
จำนวนไม่น้อยที่ไม่สามารถทำน้ำเขียวได้เพราะ

- น้ำในบ่อขุ่นมากทำแล้วน้ำไม่เขียว
- น้ำท่วมบ่อ น้ำไหล หรือถ่ายเทอยู่ตลอด
- มีปุ๋ยคอก และปุ๋ยยูเรียไม่เพียงพอ

แสดงว่าปลาในบ่อเลี้ยงของท่านจะขาดอาหารจึงจำเป็นต้องให้อาหารปลาซึ่งอาหารปลาเหล่านั้น
สามารถหาได้ในไร่นา หรือท้องถิ่นของท่านเอง ถึงแม้จะทำน้ำเขียวแล้ว ถ้าให้อาหารเหล่านั้นเพิ่ม
ก็ยิ่งจะช่วยให้ปลาของท่าน โตเร็วขึ้น

ชนิดของอาหารปลาที่มีในท้องถิ่น

1. อาหารกลุ่มเนื้อ เช่น

แมลง

ไส้เดือน

หอย

ปลวก

2. อาหารกลุ่มผัก เช่น

ผักบุ้ง

พังเพย

หญ้าหมากยาง

มันสำปะหลัง

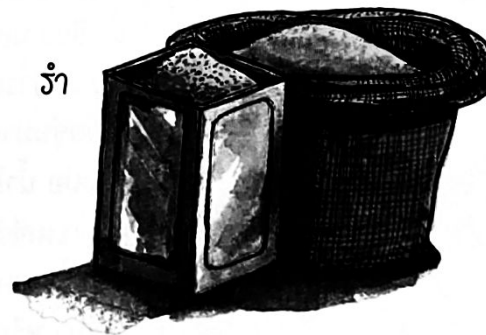

3. อาหารกลุ่มแป้ง เช่น

ปลายข้าว

รำ

หัวมันและมันเส้น

ถ้าท่านมีอาหารชนิดอื่น ที่ใกล้เคียงกันที่ได้กล่าวมา ก็ใช้เป็นอาหารปลาได้

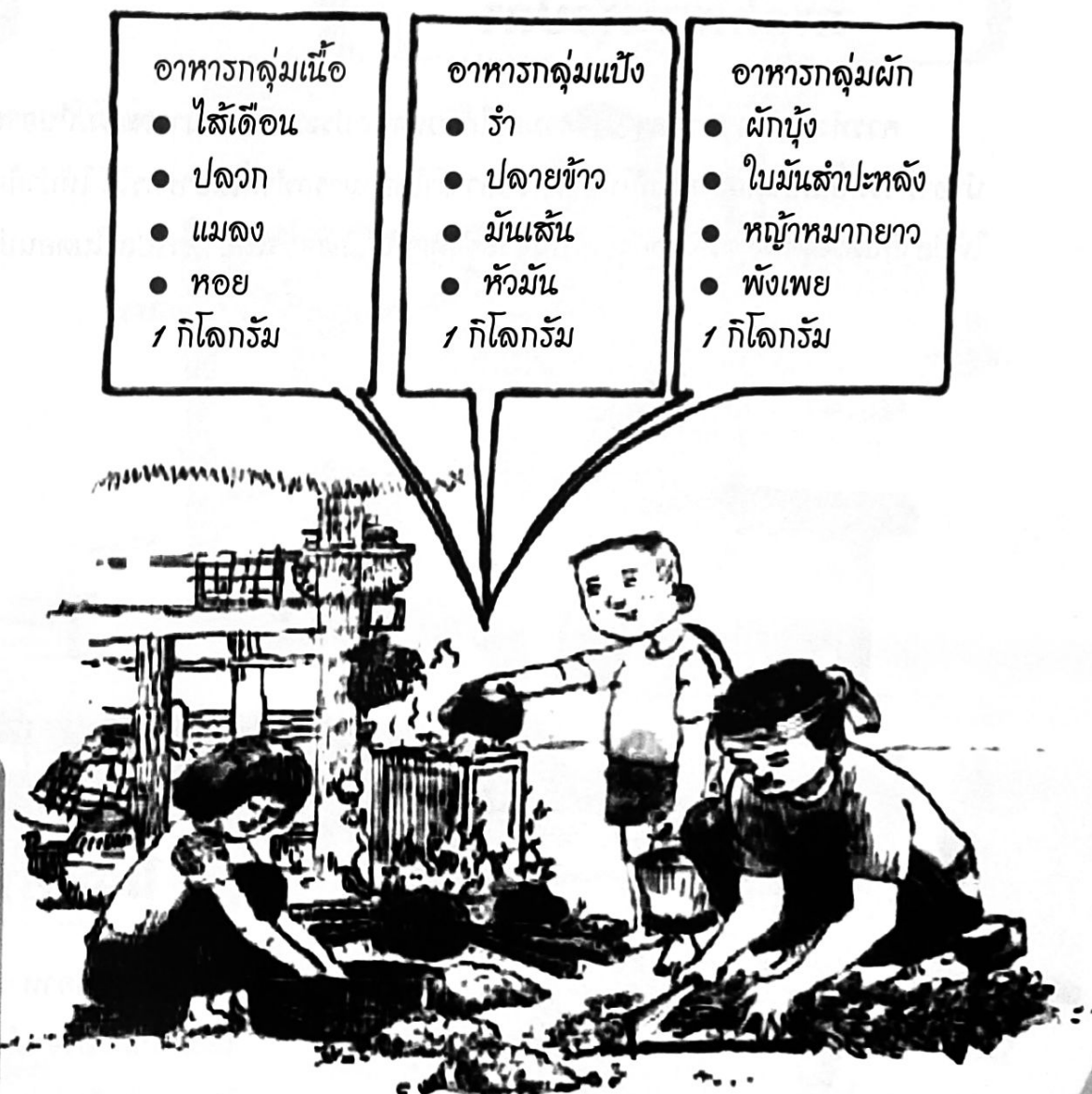
การทำอาหารให้ปลา

การทำอาหารปลาโดยวิธีต่างๆ ซึ่งมีอยู่หลายวิธีดังต่อไปนี้

- **การให้โดยตรง** ถ้าเป็นอาหารที่ละเอียด หรืออ่อนพอที่ปลากัดกินได้ สามารถนำมาให้ปลากินได้เลย แต่ถ้าเป็นอาหารที่แข็งหรือชิ้นใหญ่ควรสับ ทุบ หรือบดให้ละเอียดก่อนนำไปให้ปลากิน
- **การผสมอาหาร** สามารถนำอาหารที่ทำให้ละเอียดแล้วมาผสมเข้าด้วยกัน โดยเติมน้ำพอนเป็นก้อนได้ แล้วนำไปให้ปลากิน ถ้าต้องการให้ปลากินง่าย ย่อยง่าย และมีรสชาติดีควรต้มอาหารกลุ่มแป้งก่อน เมื่ออาหารเย็นลงจึงผสมด้วยอาหารกลุ่มเนื้อและผัก แล้วจึงปั้นเป็นก้อน ก่อนนำไปให้ปลากิน

การผสมอาหาร

ท่านสามารถผสมอาหารทั้ง 3 กลุ่มเข้าด้วยกัน โดยใช้กลุ่มละ 1 กิโลกรัม ซึ่งจะใช้หลายอย่างในกลุ่มนั้น 1 กิโลกรัม หรือจะใช้อย่างใดอย่างหนึ่ง 1 กิโลกรัมก็ได้ แต่ควรใช้ให้ครบทั้ง 3 กลุ่ม เพื่อปลากินจะได้ดี

การให้อาหารปลา

ควรทำให้ให้อาหารปลา ซึ่งจะจมอยู่ใต้ผิวน้ำพอประมาณ สามารถมองเห็นอาหารได้นำอาหารที่ปั้นเป็นก้อนใส่ในที่ให้อาหารปลา ถ้าไม่สามารถทำให้ให้อาหารได้ ให้นำก้อนอาหารให้ปลากินตรงจุดใดจุดหนึ่งของบ่อเป็นประจำทุกวัน และควรให้อาหารปลาในตอนบ่าย

ให้อาหารปลาทำให้อาหารปลาจึงจะอ้วน...

เมื่อให้อาหารปลาจำนวนหนึ่ง ในที่ใส่อาหารแล้ว ต้องสังเกตการณ์กินอาหารของปลา โดยสังเกตหลังจากให้แล้ว 1 ชั่วโมง ถ้าอาหารหมดก็ให้เพิ่มขึ้น แต่ถ้าอาหารเหลือให้ลดลงในวันต่อไป

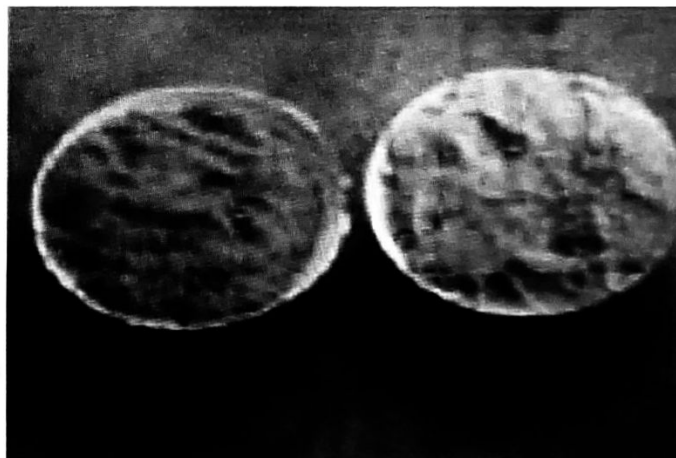
การเก็บรักษาอาหาร

อาหารปลาทำได้ทีละมากๆ ส่วนที่เหลือนำไปตากแดดให้แห้ง
แล้วนำไปเก็บรักษาไว้ ให้ปลากินในวันต่อไป

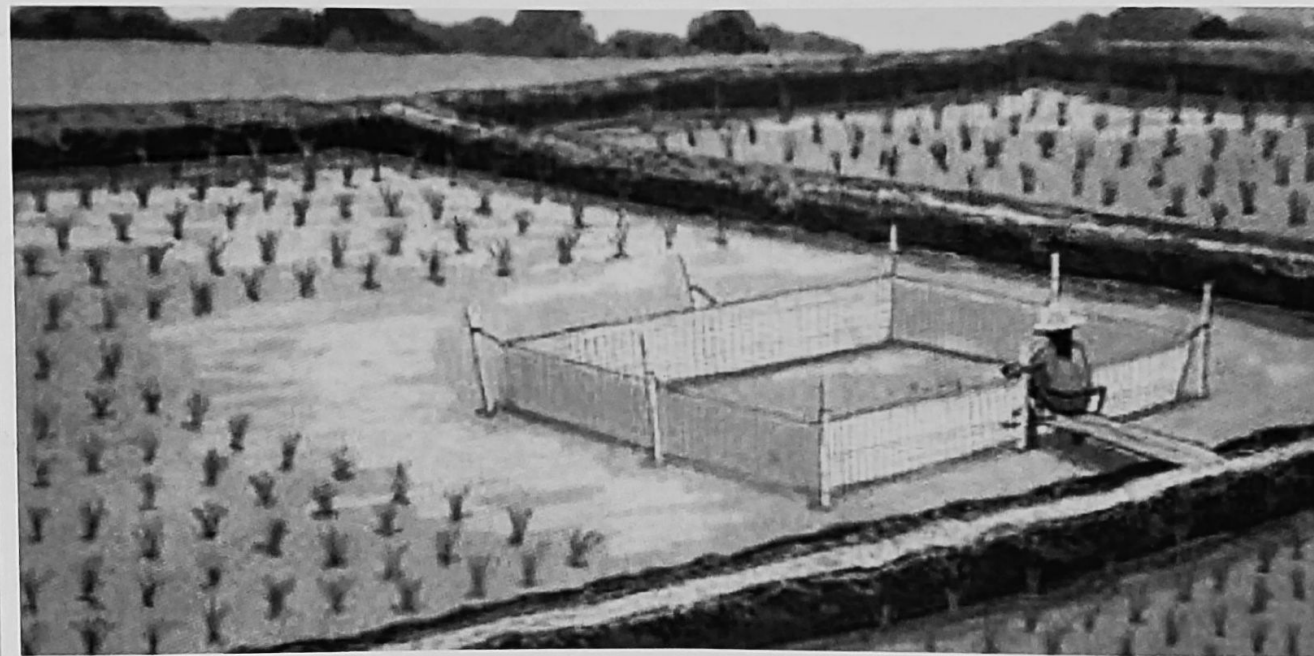

เลี้ยงเปิด เลี้ยงไก่ ยังต้องให้อาหารทุกวัน
เลี้ยงปลาก็เช่นกัน ควรหมั่นไว้ให้อาหาร
ปลาโตไว เพราะให้อาหารดี

ตัวอย่างอาหารสบทบ

การอนุบาลลูกปลาสามารถทำได้ทุกที่ที่มีน้ำ
เมื่อโตค่อยนำไปปล่อยลงบ่อเลี้ยง

www.fisheries.go.th